

בריאות

בדיקה חדשה תוכל לזהות יותר מ-50 סוגי סרטן

הבדיקה החדשה כבר נכנסה לשימוש במספר בתי חולים בארה"ב ותשולב לצד האבחונים הקיימים. כיום יש בדיקות מוקדמות ל-5 סוגי סרטן בלבד, והבדיקה החדשה תוכל למנוע קרוב ל-40% ממקרי המוות כתוצאה מסרטן. "הזדמנות של פעם בחיים להביא טכנולוגיה חדשנית שעלולה לשנות חיים לחולים"

מערכת ערוץ הבריאות mako | בריאות | פורסם 13/12/21 11:06

צילום: IvanRiver, Shutterstock

בדיקת דם חדשה מאפשרת לזהות 50 סוגים שונים של סרטן ללא צורך בבדיקה פולשנית. הבדיקה שנקראת 'גלרי' מבוססת על בדיקה שפותחה לביצוע בדיקות דם טרום לידה במטרה למצוא שינויים או הפרעות ב-DNA של הנבדקת. מחקרים שנערכו דיווחו על שיעור חיובי כוזב של פחות מאחוז אחד בבדיקות הדם של גלרי. כאשר מתגלה סרטן בבדיקה, גלרי אף יכולה לקבוע היכן הסרטן נמצא בגוף.

כיום יש יותר מ-100 סוגי סרטן שונים והבדיקות המקדימות הקיימות כיום יודעות לאתר רק כמה בודדות מהם. לסוגי הסרטן האחרים ל-71 אחוז ממקרי המוות מסרטן אין בדיקה מומלצת לגילוי מוקדם. רק לחמישה סוגי סרטן יש בדיקות מומלצות: סרטן השד, צוואר הרחם, המעי הגס, הערמונית וסרטן הריאות. לכל אחת מהבדיקות הללו יש את החסרונות שלה, כולל רמות שונות של פולשנות, כאבים ושיעורים חיוביים כוזבים.

הבדיקה החדשה לא אמורה להחליף בדיקות סרטן שגרתיות המומלצות על ידי גורמי הרפואה. אם בדיקת הדם תזהה סרטן, החולים יצטרכו לבצע בדיקות נוספות כדי לאשר את האבחנה. על פי המודלים של חברת התרופות GRAIL שפיתחה את הבדיקה, ההערכה היא

שאם מוסיפים את הבדיקה הזו לאבחון רגיל, יש פוטנציאל לגילוי בשלב מוקדם של כמעט 70% ממקרי הסרטן שגורמים למוות תוך חמש שנים, מה שמתורגם לפוטנציאל של מניעת 39% ממקרי המוות.

איך זה התגלה?

בשנת 2013 החלה חברת הבריאות Illumina להציע בדיקה טרום לידתית לא פולשנית (NIPT) לנשים בהריון. מטרת הבדיקה הייתה למצוא שברי DNA זעירים בדם של הנשים, שעשויים להעיד על מומים כרומוזומליים בעוברים שהם נושאים - מומים שעלולים לאותת על נוכחות של הפרעות גנטיות כמו תסמונת דאון.

ד"ר מרדית האלקס-מילר, פתולוגית ומנהלת מעבדה של המעבדה הקלינית NIPT של אילומינה באותה תקופה, הבחינה בממצאים מוזרים בחלק מדגימות הדם של הנשים ההרות. הם לא הראו עדויות להפרעות הכרומוזומליות שהבדיקה נועדה למצוא, אבל הם הצביעו על הפרעות כרומוזומליות אחרות שהעלו חשד.

"עודדתי את צוות הייעוץ הקליני לבצע מעקב קליני אחר מטופלים אלה למרות שנראה שהם בריאים". סיפרה ד"ר מילר. לאחר מעקב רפואי נמצא כי 10 נשים שזוהו עם הפרעות DNA אובחנו בסופו של דבר כחולות בסרטן. "זוהי הזדמנות של פעם בחיים להביא טכנולוגיה חדשנית שעלולה לשנות חיים לחולים", אמר ג'ושוע אופמן, הרופא הראשי של החברה.

בארה"ב כבר החלו במספר מדינות להשתמש בבדיקת הדם כתוספת לאבחונים הקיימים. נכון לעכשיו יותר מ-50 בתי חולים וכמעט 1,100 מרפאות בריאות המשרתות 5 מיליון חולים, שילבו את 'גלרי' במערך הבדיקות. בנוסף, חברת GRAIL חתמה על הסכם עם שירות הבריאות הלאומי של בריטניה (NHS) לתמיכה בתוכנית ארוכת הטווח של ה-NHS-לאבחון מוקדם יותר של סרטן. על פי הדיווחים, תוכנית השותפות תכלול כ-165,000 אנשים בבריטניה בתור התחלה. "בהתבסס על נתונים מתוכנית כזו בבריטניה, ניתן יהיה להרחיב את הגישה לניסוי לכמיליון אנשים על פני 2024 ו-2025, וזה אף עשוי להתגלגל לאוכלוסייה גדולה יותר לאחר מכן", אמר אופמן.

* התוכן בערוץ זה אינו מהווה חוות דעת מקצועית, המלצה, תחליף להתייעצות עם מומחה או קבלת ייעוץ רפואי.